

Post Graduate Diploma (SEM/CR) (CBCS) in School Counselling Semester-I
Examination: Oct/Nov.-2023
Psychology (Compulsory) Paper-II
PGDSCC2: Educational Psychology

Day and Date: Thursday, 21/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ..... teachers will adapt the students to their teachings to reach out to every student.
a. Effective b. Great c. Normal d. Middle
- 2 Understanding the diversity in the classroom is an important task of a ..... teacher.
a. Effective b. Great c. Normal d. Middle
- 3 Group ..... is an important distinction in the class. Singing can be different from another group.
a. Similarity b. diversity c. attribute d. All of the above.
- 4 ..... changes over time.
a. Culture b. cast c. race d. society
- 5 Through .... children learn the value of the group.
a. Family b. Society c. Cultural d. None of these
- 6 Socio-.... theory emphasizes the importance of observing others or observing the impact of the behavior of others.
a. Humanistic b. Social c. biological d. cognitive
- 7 Proponents of Socio...theory focus on the concepts of social education, interpersonal causation, modeling and self-regulation.
a. Humanistic b. Social c. biological d. cognitive
- 8 The theory of social Learning was proposed by .... a psychologist.
a. Bandura, b. Vatsan c. karl rorjars d. karl young
- 9 ..... introduced the concept of causality in the theory of social studies.
a. carl rorgers b. watsan c. Bandura d. Carl Jung
- 10 ..... refers to a person's ability to currently achieve a particular goal or goal.
a. Self-efficacy b. self-esteem c. self-concept d. None of these
- 11 Classroom ..... refers to the skills and strategies that teachers use to organize.
a. management b. Planning c. Orgnization d. All of the Above
- 12 Thorndike proposed the theory of lerning of ..... methode.
a. Coundeshning b. Insight Lerning c. trail-errore d. Observational Lerning

- 13 Evon Pavlov is referred to as the father of the .... system.
a. Coundeshning b. Insight Lerning c. trail-errore d. Observational Lerning
- 14 To study the scientific principles in the study teaching process . . . This branch of psychology is used.
a. Educational Psychology B. Counseling Psychology C. Child Psychology D. Not one of these
- 15 ..... The approach studies the study process on the factor of punishment and reward.
A. Psychiatrist b. Social C. Cultural D. Behaviorist

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Time Orientation
- 2 Family and World Views
- 3 Diversity in Self-Regulation
- 4 Overlapping

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the diversity of students' emotions and behaviors.
- 2 Explain the relationship between social constructivism and Vygotsky?
- 3 Briefly explain the student management in the classroom.
- 4 Briefly explain Parent Collaboration in classroom management?

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Why is it important for a teacher to understand the diversity in the classroom? Describe it in detail.
- 2 Explain in detail the socio-Cognitive Approach towards the Learning.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ..... शिक्षक प्रत्येक विद्यार्थ्या पर्यंत पोहोचण्यासाठी त्यांच्या शिकवणीशी विद्यार्थ्यांना जुळवून घेतील.
अ. प्रभावी ब. उत्तम क. सामान्य ड. मध्यम
- 2 वर्गातील विविधता समजून घेणे ..... शिक्षकाचे महत्वाचे कार्य आहे.
अ. प्रभावी ब. उत्तम क. सामान्य ड. मध्यम
- 3 समुह ---- वर्गात एक महत्वाचा फरक आहे. गायन हे दुसऱ्या ग्रुपपेक्षा वेगळं असू शकतं.
अ. समानता ब. विविधता क. गुण ड. वरीलपैकी सर्व.
- 4 ..... काळानुसार बदल घडून येत असतो.
अ. संस्कृतीमध्ये ब. जाती क. वंश ड. समाज
- 5 ..... माध्यमातून मुले समूहाचे मूल्य शिकतात.
अ. कुटुंबाच्या ब. समाजाच्या क. संस्कृतीच्या ड. यांपैकी नाही.

- 6 सामाजिक ..... सिद्धांत इतरांचे निरीक्षण करणे किंवा इतरांच्या वर्तनाच्या परिणामाचे निरीक्षण करण्यावर भर देतो.
अ. मानवतावादी ब. सामाजिक क. जैविक ड. बोधानिक
- 7 सामाजिक ... सिद्धांताचे पुरस्कर्ते सामाजिक शिक्षण, परस्पर कार्यकारणभाव, मॉडेलिंग आणि स्वयंनियमन या संकल्पनांकडे लक्ष केंद्रित करतात.
अ. मानवतावादी ब. सामाजिक क. जैविक ड. बोधानिक
- 8 सामाजिक अध्ययन सिद्धांत ..... या मानसशास्त्रज्ञाने मांडला.
अ. बांडूरा ब. वाटसन क. कार्ल रोजर्स ड. कार्ल युंग
- 9 .... यांनी सामाजिक अध्ययन सिद्धांतामध्ये कार्यकारण भाव हि संकल्पना मांडली.
अ. कार्ल रोजर्स ब. वाटसन क. बांडूरा ड. कार्ल युंग
- 10 एखादे विशिष्ट ध्येय किंवा उद्दिष्ट सध्या करण्याची व्यक्तीची क्षमता म्हणते ..... होय.
अ. स्व-कार्यक्षमता ब. स्व-आदरभाव क. स्व-संकल्पना ड. यांपैकी नाही
- 11 वर्ग .... म्हणजे शिक्षक आयोजित करण्यासाठी वापरत असलेली कौशल्ये आणि रणनीती होय.
अ. व्यवस्थापन ब. नियोजन क. संघटन ड. वरीलपैकी सर्व
- 12 थोर्नडाइक यांनी ..... हा अध्ययन विषयक सिद्धांत मांडला.
अ. अभिसंधान पद्धती ब. मर्मदृष्टी अध्ययन क. प्रयत्न-प्रमाद ड. निरीक्षणात्मक अध्ययन
- 13 ... पद्धतीचे जनक म्हणून Evon Pavlov यांचा उल्लेख केला जातो.
अ. अभिसंधान पद्धती ब. मर्मदृष्टी अध्ययन क. प्रयत्न-प्रमाद ड. निरीक्षणात्मक अध्ययन
- 14 अध्ययन अध्यापन प्रक्रियेमध्ये शास्त्रीय तत्वांचा अभ्यास करण्यासाठी ..... या मानसशास्त्राच्या शाखेचा वापर केला जातो.
अ. शैक्षणिक मानसशास्त्र ब. समुपदेशन मानसशास्त्र क. बाल मानसशास्त्र ड. यांपैकी नाही
- 15 ..... दृष्टीकोन शिक्षा आणि पारितोषिक या घटकावर अध्ययन प्रक्रियेचा अभ्यास करतो.
अ. मनोचीकीत्सक ब. सामाजिक क. सांस्कृतिक ड. वर्तनवादी

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वेळ अभिमुखता
- 2 कौटुंबिक आणि जागतिक दृष्टिकोन
- 3 स्व-नियमनातील विविधता
- 4 आच्छादित करणे

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विद्यार्थ्यांच्या भावना आणि वर्तन यांतील विविधता स्पष्ट करा?
- 2 सामाजिक रचनावाद आणि वायगॉट्स्की यांचापरस्पर संबंध स्पष्ट करा?
- 3 वर्गातील विद्यार्थी व्यवस्थापन थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4 वर्ग व्यवस्थापनातील पालकांचे सहकार्य थोडक्यात स्पष्ट करा?

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 शिक्षकाने वर्गातील विविधता समजून घेणे महत्त्वाचे का आहे? याचे सविस्तर वर्णन करा.
- 2 अध्ययनासंबंधी सामाजिक-बोधात्मक दृष्टिकोन सविस्तर स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ..... शिक्षक प्रत्येक विद्यार्थ्या पर्यंत पोहोचण्यासाठी त्यांच्या शिकवणीशी विद्यार्थ्यांना जुळवून घेतील.
अ. प्रभावी ब. उत्तम क. सामान्य ड. मध्यम
- Option 1
2 वर्गातील विविधता समजून घेणे ..... शिक्षकाचे महत्वाचे कार्य आहे.
अ. प्रभावी ब. उत्तम क. सामान्य ड. मध्यम
- Option 2
3 समुह ---- वर्गात एक महत्वाचा फरक आहे. गायन हे दुसऱ्या ग्रुपपेक्षा वेगळं असू शकतं.
अ. समानता ब. विविधता क. गुण ड. वरीलपैकी सर्व.
- Option 2
4 ..... काळानुसार बदल घडून येत असतो.
अ. संस्कृतीमध्ये ब. जाती क. वंश ड. समाज
- Option 1
5 ..... माध्यमातून मुले समूहाचे मूल्य शिकतात.
अ. कुटुंबाच्या ब. समाजाच्या क. संस्कृतीच्या ड. यांपैकी नाही.
- Option 3
6 सामाजिक ..... सिद्धांत इतरांचे निरीक्षण करणे किंवा इतरांच्या वर्तनाच्या परिणामाचे निरीक्षण करण्यावर भर देतो.
अ. मानवतावादी ब. सामाजिक क. जैविक ड. बोधानिक
- Option 4
7 सामाजिक ... सिद्धांताचे पुरस्कर्ते सामाजिक शिक्षण, परस्पर कार्यकारणभाव, मॉडेलिंग आणि स्वयंनियमन या संकल्पनांकडे लक्ष केंद्रित करतात.
अ. मानवतावादी ब. सामाजिक क. जैविक ड. बोधानिक
- Option 4
8 सामाजिक अध्ययन सिद्धांत ..... या मानसशास्त्रज्ञाने मांडला.
अ. बांडूरा ब. वाटसन क. कार्ल रोजर्स ड. कार्ल युंग
- Option 1
9 .... यांनी सामाजिक अध्ययन सिद्धांतामध्ये कार्यकारण भाव हि संकल्पना मांडली.
अ. कार्ल रोजर्स ब. वाटसन क. बांडूरा ड. कार्ल युंग
- Option 3
10 एखादे विशिष्ट ध्येय किंवा उद्दिष्ट सध्या करण्याची व्यक्तीची क्षमता म्हणते ..... होय.
अ. स्व-कार्यक्षमता ब. स्व-आदरभाव क. स्व-संकल्पना ड. यांपैकी नाही
- Option 1
11 वर्ग .... म्हणजे शिक्षक आयोजित करण्यासाठी वापरत असलेली कौशल्ये आणि रणनीती होय.
अ. व्यवस्थापन ब. नियोजन क. संघटन ड. वरीलपैकी सर्व
- Option 1
12 थोर्नडाइक यांनी ..... हा अध्ययन विषयक सिद्धांत मांडला.
अ. अभिसंधान पद्धती ब. मर्मदृष्टी अध्ययन क. प्रयत्न-प्रमाद ड. निरीक्षणात्मक अध्ययन
- Option 3

13 ... पद्धतीचे जनक म्हणून Evon Pavlov यांचा उल्लेख केला जातो.

अ. अभिसंधान पद्धती ब. मर्मदृष्टी अध्ययन क. प्रयत्न-प्रमाद ड. निरीक्षणात्मक अध्ययन

Option 1

14 अध्ययन अध्यापन प्रक्रियेमध्ये शास्त्रीय तत्वांचा अभ्यास करण्यासाठी ..... या मानसशास्त्राच्या शाखेचा वापर केला जातो.

अ. शैक्षणिक मानसशास्त्र ब. समुपदेशन मानसशास्त्र क. बाल मानसशास्त्र ड. यांपैकी नाही

Option 1

15 ..... दृष्टीकोन शिक्षा आणि पारितोषिक या घटकावर अध्ययन प्रक्रियेचा अभ्यास करतो.

अ. मनोचीकीत्सक ब. सामाजिक क. सांस्कृतिक ड. वर्तनवादी

Option 4

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वेळ अभिमुखता

Ans:

2 कौटुंबिक आणि जागतिक दृष्टिकोन

Ans:

3 स्व-नियमनातील विविधता

Ans:

4 आच्छादित करणे

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 विद्यार्थ्यांच्या भावना आणि वर्तन यांतील विविधता स्पष्ट करा?

Ans:

2 सामाजिक रचनावाद आणि वायगॉट्स्की यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा?

Ans:

3 वर्गातील विद्यार्थी व्यवस्थापन थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

4 वर्ग व्यवस्थापनातील पालकांचे सहकार्य थोडक्यात स्पष्ट करा?

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 शिक्षकाने वर्गातील विविधता समजून घेणे महत्त्वाचे का आहे? याचे सविस्तर वर्णन करा.

Ans:

2 अध्ययनासंबंधी सामाजिक-बोधात्मक दृष्टिकोन सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

*****